

Зазвичай автори мемів невідомі, але іноді їх творцями є й публічні особи. Так, український політик та блогер Віталій Чепинога миттєво відреагував на заявку про вступ України в НАТО: *Сорочку НАТО вишило мені; Рідне НАТО моє, ти ночей не доспало* тощо. Ця ідея для користувачів мережі стала джерелом для інших мемів на цю тему: *Нравиця не нравиця – НАТО наближається*.

Отже, оскільки меми нині стали невід’ємною ознакою комунікації в інтернет-мережі, то вони заслуговують на більш докладне вивчення.

Список використаних джерел

1. Денисюк Ж. З. Меметичність комунікативних практик в умовах розвитку цифрового інформаційного простору. *Вісник НАКККіМ*. 2021. № 1. С. 13–19.
2. Дзюбіна О. І. Класифікація, структура та функціонування Інтернет-мемів в соціальних мережах Twitter та Facebook. *Молодий вчений*. 2016. № 2. С. 375–379.
3. Чернікова О. І. Вербальний, невербальний та комплексний меми: класифікація за способом подання та сприйняття інформації в Інтернет-середовищі (на матеріалі англійських кіномемів). *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Серія Філологія. 2015. Т. 18, № 1. С. 151–156.

**Яворська Т. М., канд. пед. наук, доцент;
Ханжина К. В., здобувач вищої освіти,
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця**

СУЧАСНІ МЕДІАОСВІТНІ КОМІКСИ

Людство здавна намагалося поєднати зображення та текст, починаючи від стародавніх малюнків з підписами і закінчуючи сучасними карикатурами і коміксами.

Комікс (англ. *comics*, множина від *comic* – комедійний, комічний, смішний) – графічно-оповідний жанр, у якому поєднано малярство (*карикатуру*, послідовність малюнків) і літературу (короткі тексти у вигляді «мовної бульки» чи «хмарки»); серія зображень із короткими текстами, що становлять історію; книжка з такими малюнками. Інша назва – мальована історія.

Комікси зародилися ще у 15 ст. У середині 19 ст. у Франції з’явилися перші зразки класичних коміксів. Термін «комікс» уперше вжито в 1897 році у США. Розвиток коміксів припав на 1930–50-ті роки у США – «Золоте століття» коміксів [1].

Зазвичай комікси – це сукупність картинок, які об’єднані певною історією. Втім комікс може бути і без історії, без діалогів, без матеріального вираження,

як-от вебкомікси. Тобто цей вид мистецтва постійно розвивається, тому комікси ще не отримали статусу «закінченого мистецтва».

Комікси мають освітній потенціал, допомагають навчатись на успіхах і помилках персонажів набувати досвіду, що допоможе знаходити правильні рішення в реальному житті. Уроки з використанням коміксів – освітній тренд, який має захопливий сюжет, що допомагає візуалізувати матеріал, адже більшу частину інформації людина сприймає очима; полегшує розуміння навіть дуже складних тем; розвиває логіку та творче мислення.

В умовах інформаційного суспільства існує потреба у швидкому обміні інформацією. За останній час відбулося переосмислення коміксу, як способу комунікації у медіапросторі. Сьогодні комікси як вид масового графічного мистецтва є широко популярними у різних сферах життєдіяльності, як-то медицина, історія, освіта, політика й т. ін.

Для створення коміксів застосовуються такі інструменти: цифровий, відео-, вебкомікс, платформи-конструктори коміксів, новітні медіаканали для поширення матеріалів тощо.

Креативним та сучасним видом коміксів є сьогодні медіаосвітні комікси, що навчають людей різних аспектів медіа та інформаційної культури. Ці комікси можуть зосереджуватися на різних темах, як-от захист персональних даних, кібербезпека, медіа-маніпуляції, фейк-ньюз, правильне використання соціальних мереж та інші.

Медіаосвітні комікси можуть використовуватися в навчальному процесі для його візуалізації та збагачення різноманітними ілюстраціями та прикладами, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Вони також можуть бути використані як засіб самостійної роботи студентів, розвивати навички критичного мислення та аналізу. Тематика коміксу як мистецького твору завжди розвивається в абсолютно різних напрямках. Спрямовані комікси на різні вікові категорії. Це не тільки та аудиторія, яка взагалі не знайома з коміксами і вперше бере їх до рук, а часто й аудиторія академічна, серйозна – люди, які розуміються на мистецтві, літературі і взагалі доволі «в темі» [2].

У коміксів є свої переваги і можливості: візуалізація інформації; ілюстрації різних сценаріїв та ситуацій; розвиток критичного мислення; розвиток мовленнєвих навичок; розвиток творчості; спонукання до дискусій.

Комікси можуть стати дуже ефективним інструментом візуалізації складних інформаційних процесів у медіаосвіті. Вони ілюструють складні задачі та забезпечують легкий і зрозумілий спосіб сприйняття інформації. Комікси містять графічні елементи, які можуть допомогти візуалізувати роботу над матеріалом та забезпечити його розуміння. За їх допомогою можна зрозуміти складні процеси, що відбуваються в медіа.

Використання коміксів у навчанні, в процесі формування медіаграмотності дає змогу зробити процес навчання більш доступним та зрозумілим для студентів. Приклади використання коміксів у цій сфері включають пояснення понять та процесів у медіа, формування критичного мислення, а також розвиток навичок кібербезпеки. Дослідження показують, що використання коміксів у навчанні медіаграмотності може покращити якість навчання та збільшити інтерес студентів до цієї теми.

Прикладом медіаосвітніх коміксів є комікс про життя президента України Володимира Зеленського, який випустила американська компанія TidalWave Productions. «Ця книга багато значить для мене через мою українську спадщину, – сказав американський видавець Даррен Дж. Девіс у своїй заяві. – Обоє моїх діусів і бабуся іммігрували з України. Я хотів не тільки розповісти історію, але і якось пожертвувати на цю справу» [4].

Під час воєнних випробувань медіаосвітній комікс допоможе читачам разом з героями прожити досвід вимушеної імміграції. Сьогодні у структуру коміксу інтегровано важливі медіаосвітні меседжі щодо довіри до джерел інформації, правил інфогієни, яких варто дотримуватися у воєнний час, що нині є дуже актуальним. До прикладу – комікс, створений Академією української преси про вимушену імміграцію під час війни «Ми скоро повернемося» для дітей 5–7 років. Комікс у художній формі показує вимушену імміграцію родини під час війни. Команда, яка створювала комікс, вважає, що важливо малювати, створювати та актуалізувати розмови про дім, про почуття, про втрату та відновлення разом з дітьми. Комікс розвиває навички критичного оцінювання медіаповідомлень та відповідальне ставлення до поширення інформації [7].

Отже, комікси є важливим засобом у формуванні медіаграмотності. Вони допомагають візуалізувати інформацію, а також зробити процес навчання більш зрозумілим і простим для сприйняття. Медіаосвітні комікси дають змогу опанувати навички з кібербезпеки та розвивати критичне мислення. Комікси покращують якість навчання, підвищують інтерес до вирішення складних задач і покращують мовленнєві навички кожної людини.

Список використаних джерел

1. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-1449>
2. Коваль Н. Комікс – це мистецтво. Хтось сумнівається? URL: <https://chytomo.com/komiks-tse-mystetstvo-khtos-sumnivaetsia/>
3. У США випустили комікс про Володимира Зеленського. *detector.media*. URL: <https://detector.media/infospace/article/199381/2022-05-19-u-ssha-vypustyly-komiks-pro-volodymyra-zelenskogo/>
4. Історія життя Володимира Зеленського в коміксах. URL: <https://suspilne.media/241106-istoriu-zitta-volodimira-zelenskogo-vidali-v-komiksah/>

5. Учасники проєктів Вікімедіа. Медіаграмотність. *Вікіпедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Медіаграмотність>.

6. Комікси – сучасний метод візуалізації навчального матеріалу. URL: <https://vseosvita.ua/library/komiksi-sucasnij-metod-vizualizacii-navcalnogo-materialu-182797.html>

7. Комікс «Ми скоро повернемося». URL: <https://medialiteracy.org.ua/komiks-my-skoro-povernemosya/>

